

Tekninen lautakunta 05.05.2021 § 45

§ 45

Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelman hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Peippo Tiina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkitekniiikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta hyväksyy Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelman.

Jotta toimenpideohjelman toteuttaminen voisi käynnistyä, lautakunta katsoo, että vuosille 2022-2031 infrapalveluiden käyttömeneihin tarvitaan vuosittain 200 000 euroa lisämäärärahaa.

Käsittely

Esittelijä täydensi päätösehdotusta kokouksessa.

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelmalla ohjataan tavoitteellisesti niittyjen ja avointen alueiden kunnossapitoa ja kehitystä. Niityt ja avoimet alueet ovat espoolaisen maiseman keskeinen osa ja kertovat pitkään jatkuneesta viljelykulttuurista. Ne tarjoavat asukkaille virkistysmahdollisuuksia ja turvaavat luonnon monimuotoisuutta kehittyvässä kaupungissa.

Toimenpideohjelman tavoitteena on kehittää niittyjen kunnossapitoa, vahvistaa avointen alueiden verkostoa ja lisätä niittyjen määrää ja monimuotoisuutta. Ohjelmaa voidaan tarpeen mukaan täydentää kaupungin omilla suunnitelmilla tai työohjeilla. Espoon niittyverkostoa kehittämällä on mahdollista nostaa niityt entistä tärkeämmäksi osaksi asukkaiden elinympäristöä ja ekologista verkostoa.

Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelmaa laadittaessa kerättiin tietoa niittyjen nykytilasta ja kunnossapidosta. Paikkatietotarkastelulla saatiin esille niittyjen ja avointen alueiden muodostama verkosto, jota täydennettiin asiantuntijatyöllä. Paikkatietopohjaiset analyysit laadittiin niittyjen kulttuuriympäristöjen, luonnon, virkistysellisten ja virtavesiverkoston arvojen kautta. Lisäksi maastossa kartoitettiin neljäkymmentä erityyppistä niittykohdetta. Työtä

täydennettiin niittyjen hoidosta ja suunnittelusta vastaavien tahojen haastatteluilla ja ohjausryhmän antamalla monipuolisella asiantuntijapanoksella.

Työn tuloksena on kattava tarkastelu Espoon niittyjen ja avointen alueiden nykytilasta. Yleispiirteinen niittyverkostosuunnitelma, kohdekohtaiset nykytilan kuvaukset ja kunnossapidon suositukset sekä toimenpiteet mittareineen tukevat sekä strategisen tason suunnittelua että konkreettista toteutusta. Työ tukee päätöksentekoa niityiksi kunnostettavien tai metsitettävien kohteiden valinnassa. Niittyjen määrän lisäämiseksi ja laajiston olosuhteiden turvaamiseksi umpeen kasvavien, vanhojen niittyjen ennallistaminen on kustannustehokkaampaa kuin kokonaan uuden niityn perustaminen.

Peruskunnostusta vaativat kohteet tunnistettiin maastokartoituksilla ja asiantuntijatyönä. Kunnostettaville niittykohteille esitettiin kunnostuksen pohjaksi tyyppiratkaisuja, joita voidaan hyödyntää jatkosuunnittelussa ja resurssoinnissa.

Maisemapelloiksi soveltuville kohteille laadittiin viljelysuunnitelma. Laidunnukseen soveltuvat kohteet kartoitettiin maastossa ja ne on esitetty kohdekuvauksissa. Niissä kohteissa, missä niityn kunnostaminen ja kunnossapito on alueen sijainnin, koon tai saavutettavuuden takia hankalaa, on metsittäminen tai luontainen taimettuminen järkevä vaihtoehto sekä kustannuksiltaan että ilmastovaikutuksiltaan.

Kokonaisvaltaisen niittyverkostotarkastelun avulla toimenpiteitä voidaan kohdentaa sinne, missä niillä on enemmän vaikuttavuutta. Esimerkiksi vähällä käytöllä olevien nurmialueiden muuttaminen niityiksi on perusteltua siellä, missä ne tukevat nykyisten niittykohteiden välisiä yhteyksiä. Yleispiirteisen niittyverkostosuunnitelman tavoitteena on havainnollistaa Espoon niittyinä hoidettavista alueista muodostuvaa kokonaisuutta sekä helpottaa niittyjen hoidon alueellisen rakenteen tunnistamista ja niittyjen hoidon painopisteiden valintaa. Niittyverkostosuunnitelmalla välitetään tietoa Espoon avointen alueiden kokonaisuudesta maankäytön ja viheralueiden suunnittelun käyttöön.

Selkeä kunnossapitovastuu ja toimiva yhteistyö kaupungin eri yksiköiden välillä tukee niittyverkoston pitkäjänteistä kehittämistä ja kustannustehokasta hoitoa. Niittyjen ja avointen alueiden tavoitteiden edistämiseksi koottiin toimenpiteitä ja mittareita, joilla toimenpideohjelman toteutumista voidaan seurata. Toimenpideohjelman seurannasta vastaa kaupungin sisäinen niittytyöryhmä. Viestintä on tärkeää, jotta niittyalueiden moninaiset arvot, käyttömahdollisuudet ja kunnossapitotavat ymmärretään.

Työn pääkonsulttina toimi Ramboll Finland Oy ja alikonsulttina ProAgria Etelä-Suomen MKN maisemapalvelut.

Päätöshistoria